

31.7.2009

B7-0000/2009

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

Pamatojoties uz jautājumiem B7-0000/2009 un B7-0000/2009, uz ko sniedz mutisku atbildi,

ievērojot Reglamenta 115. panta 5. punktu,

par klimata pārmaiņām un jaunattīstības valstīm saistībā ar ANO konferenci par klimata pārmaiņām Kopenhāgenā

Eva Joly

Attīstības komitejas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par klimata pārmaiņām un jaunattīstības valstīm saistībā ar ANO konferenci par klimata pārmaiņām Kopenhāgenā

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju, kas tikās Padomē, kā arī Eiropas Parlamenta un Komisijas 2005. gada 20. decembra kopīgo ziņojumu par Eiropas Savienības attīstības politiku: "Eiropas konsenss" un jo īpaši tā 22., 38., 76. un 105. punktu¹,
- ņemot vērā programmu „*Agenda 21*”, Riodežaneiro Vides un attīstības deklarāciju un paziņojumu par ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas principiem, ko Riodežaneiro (Brazīlijā) 1992. gada 3.–14. jūnijā notikušajā ANO Vides un attīstības konferencē (*UNCED*) pieņēma vairāk nekā 178 valstu valdības, un to, ka minēto dokumentu principi tika atkārtoti apstiprināti Pasaules augstākā līmeņa sanāksmē par ilgtspējīgu attīstību (*WSSD*), kura notika Johannesburgā (Dienvidāfrikā) no 2002. gada 26. augusta līdz 4. septembrim,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) un tai pievienoto Kioto protokolu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas 2000. gada 8. septembra Tūkstošgades deklarāciju, kas Tūkstošgades attīstības mērķus (TAM) noteica par starptautiskās sabiedrības kopīgi pieņemtiem mērķiem nabadzības izskaušanai,
- ņemot vērā Deklarāciju par pielāgošanās klimata pārmaiņām iekļaušanu sadarbībā attīstības jomā, ko 2006. gada 4. aprīlī pieņēma Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) dalībvalstu attīstības un vides ministri,
- ņemot vērā ES un Āfrikas kopīgās stratēģijas īstenošanai paredzētajā pirmajā rīcības plānā (2008.–2010. gadam) ietvertu Āfrikas un ES partnerību klimata pārmaiņu jomā,
- ņemot vērā ANO Klimata pārmaiņu konferencē Bali salā (Indonēzijā) 2007. gada decembrī pieņemto Bali plānu,
- ņemot vērā 2008. gada 1.–12. decembrī Poznaņā (Polijā) notikušo ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) līgumslēdzēju pušu 14. konferenci un Kioto protokola pušu ceturto konferenci,
- ņemot vērā Komisijas 2003. gada 11. marta paziņojumu „Klimata pārmaiņas attīstības sadarbības kontekstā” (COM(2003)0085),
- ņemot vērā Padomes 2004. gada 24. novembra secinājumus un rīcības plānu 2004.–2008. gadam klimata pārmaiņām attīstības kontekstā,

¹ OV C 46, 24.2.2006., 1. lpp.

- ņemot vērā Komisijas 2007. gada 10. janvāra paziņojumu "Globālo klimata pārmaiņu ierobežošana līdz 2 grādiem pēc Celsija līdz 2020. gadam un pēc tam īstenojamie pasākumi" (COM(2007)0002),
- ņemot vērā Komisijas 2007. gada 18. septembra paziņojumu „Pasaules klimata pārmaiņu alianses (*GCCA*) izveidošana starp Eiropas Savienību un nabadzīgajām jaunattīstības valstīm, ko īpaši apdraud klimata pārmaiņas” (COM(2007)0540),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2008. gada 21. oktobra rezolūciju par Pasaules klimata pārmaiņu alianses izveidošanu starp Eiropas Savienību un nabadzīgajām jaunattīstības valstīm, ko īpaši apdraud klimata pārmaiņas¹,
- ņemot vērā Komisijas 2009. gada 28. janvāra paziņojumu „Kopenhāģenas sarunu mērķis – visaptverošs nolīgums par klimata pārmaiņām” (COM(2009)0039),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2009. gada 11. marta rezolūciju par ES stratēģiju, lai Kopenhāģenas sarunās panāktu visaptverošu nolīgumu par klimata pārmaiņām, un atbilstoša finansējuma nodrošināšanu klimata pārmaiņu politikas īstenošanai²,
- ņemot vērā ĀKK un ES Apvienotās parlamentārās asamblejas 2009. gada 9. aprīļa rezolūciju par klimata pārmaiņu sociālajām un ekoloģiskajām sekām ĀKK valstīs³,
- ņemot vērā Padomes 2009. gada 25. jūnija secinājumus par vides iekļaušanu attīstības sadarbībā,
- ņemot vērā ESAO 2007. gadā sagatavoto ziņojumu „Novērtējums par progresu, kāds panākts, iekļaujot pielāgošanos klimata pārmaiņām attīstības sadarbības pasākumos”,
- ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) sagatavotos ziņojumus, jo īpaši IPCC II darba grupas ieguldījumu ceturtajā novērtējuma ziņojumā „Klimata pārmaiņu ietekme, pielāgošanās tām un neaizsargātība”,
- ņemot vērā 2007/2008. gada pārskatu par demogrāfisko attīstību „Cīņa pret klimata pārmaiņām — solidaritāte sadalītā pasaulē”, ko uzsāka ANO Attīstības programma,
- ņemot vērā Pasaules Bankas un Starptautiskā valūtas fonda publikāciju „2008. gada globālās uzraudzības ziņojums — Tūkstošgades attīstības mērķi un vides rīcības plāns iekļaujošas un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai”,
- ņemot vērā 2008. gada 5. martā iznākušo ESAO publikāciju „Perspektīvas vides jomā līdz 2030. gadam”,
- ņemot vērā Globālā humanitārā foruma 2009. gada maija "Cilvēces ietekmes ziņojumu: Klimata pārmaiņas – klusas krīzes anatomija",
- ņemot vērā Komisijas 2009. gada maija ziņojumu par klimata pārmaiņām un attīstību

¹ P6_TA(2008)0491.

² P6_TA(2009)0121.

³ ACP-EU/100.383/09/galīgā redakcija.

Zviedrijā "Samazināt atšķirības: katastrofu risku ierobežošana un pielāgošanās klimata pārmaiņām jaunattīstības valstīs",

- ņemot vērā 2009. gada 2. septembra jautājumus Komisijai un Padomei par klimata pārmaiņām jaunattīstības valstīs saistībā ar ANO konferenci par klimata pārmaiņām Kopenhāgenā (O-0000/2009 – B7 0000/2009, O-0000/2009 – B7 0000/2009),
- ņemot vērā Reglamenta 115. panta 5. punktu un 110. panta 2. punktu,
- A. tā kā jaunattīstības valstīs ir vismazāk veicinājušas klimata pārmaiņas, bet klimata pārmaiņu sekas tās ietekmē vismagāk, to ģeogrāfiskās neaizsargātības, ievērojamās atkarības no primārā sektora (lauksaimniecība, zivsaimniecība) un ierobežotās infrastruktūras dēļ neļaujot cīnīties ar klimata pārmaiņu ietekmi;
- B. tā kā katru gadu klimata pārmaiņas izraisa vairāk nekā 300 000 cilvēku nāvi un būtiski skar 325 miljonus cilvēku un tā kā šie rādītāji līdz 2030. gadam varētu dubultoties; tā kā 99 % no šiem nāves gadījumiem notiek jaunattīstības valstīs un 98 % cilvēku, kurus būtiski skar klimata pārmaiņas, dzīvo jaunattīstības valstīs;
- C. tā kā ekonomiskie zaudējumi, ko izraisa klimata pārmaiņas, pašlaik gadā pārsniedz USD 125 miljardus¹ un līdz 2030. gadam varētu sasniegt USD 600 miljardus gadā; tā kā 90 % no šiem zaudējumiem ir uz jaunattīstības valstu pleciem;
- D. tā kā klimata pārmaiņas jau ir novedušas nabadzībā vairāk nekā 12 miljonus cilvēku un 20 miljoni nonāks nabadzībā līdz 2030. gadam;
- E. tā kā klimata pārmaiņas var saasināt konfliktu iespējamību par dabas resursiem, ņemot vērā, ka samazinās aramzeme, pieaug ūdens nepietiekamība, notiek mežu izciršana un klimata pārmaiņu izraisīta migrācija;
- F. tā kā rūpnieciski attīstītajām valstīm ir vēsturiska atbildība par klimata pārmaiņām un tām ir morāls pienākums palīdzēt jaunattīstības valstīm to centienos pielāgoties klimata pārmaiņu sekām; tā kā ANO konference par klimata pārmaiņām Kopenhāgenā ir pēdējais posms globālajās sarunās un efektīva vienošanās par Kioto protokola turpinājumu saskaņā ar principu "maksā piesārņotājs";
- G. tā kā, vilcinoties pieņemt stingrus lēmumus par klimata pārmaiņu cēloņu un seku mazināšanai nepieciešamajiem mehānismiem un finansējumu, izmaksas kļūs arvien lielākas; tā kā, neskatoties uz nepieciešamību pēc steidzamas rīcības attiecībā uz klimata pārmaiņām jaunattīstības valstīs, pielāgošanas un mazināšanas pasākumiem ievērojami trūkst finansējuma;
- H. tā kā plānotās pielāgošanās izmaksas jaunattīstības valstīs ir no USD 50 miljardiem līdz 135 miljardiem gadā, taču donorvalstīs ir gatavas piešķirt mazāk par USD 500 miljoniem gadā; tā kā klajā pretrunā tam pagājušajā gadā pasaulē finanšu iestāžu glābšanai tika piešķirti USD 18 triljoni;

¹ Šie skaitļi ir lielāki par gadā līdz šim sniegto kopējo oficiālo attīstības palīdzību.

- I. tā kā lielākā daļa no naudas līdzekļiem, kas tika apsolīti klimata pārmaiņu problēmu risināšanai, tiek piešķirti no oficiālās attīstības palīdzības (OAP) budžeta, tādējādi novirzot līdzekļus no attīstības palīdzības un būtiski apdraudot nabadzības ierobežošanu un TAM sasniegšanu;
- J. tā kā klimata pārmaiņas apdraud 40 % no starptautiskajiem nabadzības ierobežošanas ieguldījumiem¹, tādējādi pakļaujot riskam attīstības pasākumu efektivitāti un ilgtspēju; tā kā pastāv skaidra nepieciešamība pēc uzlabotas koordinācijas, papildināmības un saskaņotības starp klimata pārmaiņām un attīstības iniciatīvām;
- K. tā kā lielākajai daļai no pašreizējiem pielāgošanās finansēšanas kanāliem trūkst līdzdalības pieejas, kas veicina līdzdalību jaunattīstības valstīs, un vienīgi dažām no tām pilnībā uzticas gan donorvalstis, gan saņēmējvalstis;
- L. tā kā Valsts adaptācijas rīcības programmas (*NAPA*) ir nozīmīgi instrumenti, lai pielāgotos klimata pārmaiņām, kuri veicina līdzdalību, taču to iespējas samazina īstenošanai nepieciešamā iestāžu atbalsta un līdzekļu trūkums;
- M. tā kā pašreizējie pielāgošanās finansēšanas apstākļi gan starptautiskā, gan ES līmenī ir ļoti neviendabīgi un vāji koordinēti, kas jaunattīstības valstīm ievērojami apgrūtina īstenot pasākumus, kuri tiek finansēti, izmantojot dažādos mehānismus;
1. atzinīgi vērtē to, ka sarunās par nolīgumu par klimata pārmaiņām pēc 2012. gada, ir izdevies gūt panākumus attiecībā uz pielāgošanās pasākumu klimata pārmaiņām un to mazināšanas līdzvērtīgo nozīmi; uzsver, ka ir jāizveido stingrāka saikne starp sarunām attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu;
 2. prasa, lai nolīgumā par klimata pārmaiņām pēc 2012. gada tiktu ņemti vērā notiekošie attīstības procesi gan starptautiskajā, gan valsts līmenī; mudina Komisiju un ES dalībvalstis izveidot labāku saikni starp klimata pārmaiņām un TAM, iekļaujot projektos un programmās, kas paredzētas TAM sasniegšanai, kā arī visās nabadzības samazināšanas stratēģijās pielāgošanos klimata pārmaiņām un to sekas;
 3. uzsver, ka visam pielāgošanās finansējumam ir jābūt jaunam un jāpapildina jau esošās OAP saistības (līdz 2015. gadam sasniegt 0,7 % no iekšzemes kopprodukta (IKP));
 4. aicina starptautisko sabiedrību būtiski palielināt finanšu atbalstu pielāgošanās pasākumiem klimata pārmaiņām jaunattīstības valstīs un izpētīt novatoriskus finansēšanas mehānismus, kas ir paredzēti šim mērķim, piemēram, valsts emisiju nodokļus, starptautiskos tirdzniecības nodokļus, aviācijas un kuģošanas nodevas un piešķirto apjomu izsolīšanu;
 5. aicina Komisiju un dalībvalstis būtiski palielināt *GCCA* budžetu un ierosina, ka viens no finansējuma avotiem varētu būt tāds, ka piešķir *GCCA* 25 % no paredzētajiem ienākumiem, kas iegūti no ES emisiju tirdzniecības sistēmā izsolīto apjomu pārdošanas;

¹ Pasaules Bankas aplēses

prasa Komisijai nodrošināt, lai *GCCA* kļūtu par pielāgošanās finansējuma "biržu" jaunattīstības valstīs, tādējādi izvairoties no jaunas divpusējas ES iniciatīvas izveides;

6. uzsver, ka pielāgošanās un mazināšanas finansējumam jaunattīstības valstīs ir jābūt pietiekamam, paredzamam un pārredzamam; norāda, ka donorvalstīm ir jāiegulda vairāk "apgūšanas spēju" palielināšanā jaunattīstības valstīs, lai tās varētu efektīvāk izmantot līdzekļus;
7. atgādina, ka līdzekļi ir jāpiešķir nevis kā izdevīgi aizdevumi, bet dotācijas, jo finansējums klimata pārmaiņu problēmu risināšanai nav palīdzība, bet kompensācija, ko rūpnieciski attīstītās valstis ir parādā saskaņā ar principu "maksā piesārņotājs";
8. uzskata, ka nolīgumā par klimata pārmaiņām pēc 2012. gada ir jāizstrādā kompensācijas un rehabilitācijas mehānisms, lai atbilstīgi risinātu jautājumus saistībā ar zaudējumiem un kaitējumu, ko jaunattīstības valstīs izraisa klimata pārmaiņas;
9. prasa starptautiskajai sabiedrībai piešķirt prioritāti fondiem, kas paredzēti cīņai pret klimata pārmaiņām, jo īpaši Āfrikai, kas ir saņēmusi mazāk nekā 12 % no klimata pārmaiņu apkarošanai paredzētajiem naudas līdzekļiem, kas iztērēti pēdējos četros gados, un mazo salu jaunattīstības valstīm;
10. norāda uz līdzdalības nozīmi pielāgošanās finansēšanā, piemēram, izmantojot finansējuma mehānismu valsts kontroli (piem., parlamentārās komitejas); turklāt aicina starptautisko sabiedrību nākamo piecu gadu laikā piešķirt *NAPA* projektiem USD 2 miljardus;
11. uzsver, ka ir nepieciešama iestāžu atbildība un uzticamība tām, izveidojot vienlīdzīgu donorvalstu un saņēmējvalstu pārstāvību pielāgošanās klimata pārmaiņām finanšu iestādes vadības struktūrā; aicina starptautisko sabiedrību palielināt finansējumu pielāgošanās fondam, kas ir viena no visdemokrātiskākajām struktūrām lēmumu pieņemšanā attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām;
12. uzskata, ka atbilstīga ar vidi saistītas migrācijas plānošana un vadība ir īpaši svarīga cilvēku drošībai, un aicina starptautisko sabiedrību atklāt un risināt juridiskās problēmas, kas attiecas uz vides bēgļu aizsardzību;
13. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām sekretariātam.